

Список літератури:

1. Пискунова Н. В. Системный подход к разрешению проблем шахт Украины / Н. В. Пискунова // Уголь Украины. – 2012. – № 5. – С. 13-16.
2. Словник з регіональної політики. Інститут регіональних та євроінтеграційних досліджень ЄвроРегіо Україна [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ergu.org.ua>.

МІСЦЕ ТА РОЛЬ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА У СКЛАДІ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Кошарна В.В., аспірант кафедри менеджменту та державного управління, ЧНТУ, м. Чернігів, Україна

Лісові ресурси являються ваговою складовою національної економіки та відіграють важливу роль у соціально-економічному житті суспільства, оскільки одночасно виступають предметом та продуктом діяльності людини та є джерелом матеріальних благ і послуг, виконують життєво необхідні соціальні та екологічні функції.

Враховуючи те, що внаслідок впливу діяльності людини, площа лісів різко зменшилася, постає питання охорони, захисту, раціонального використання та відтворення лісових ресурсів.

Крім того, для територій, де ліс становить основу регіональної економіки, а лісове господарство відіграє вагому соціально-економічну роль, важливого значення набуває ефективне ведення лісового господарства та стале управління лісами.

Так, необхідність забезпечення принципів сталого розвитку лісового господарства було наголошено на Конференції ООН з проблем довкілля і розвитку в Ріо-де-Жанейро у 1992р., рішення якого підтримала Україна. Цей світовий форум засвідчив, що для збереження Землі людство має забезпечити стійкий баланс між екологією, соціальною та економічною сферами, які надалі неприпустимо розглядати ізольовано. Саме такий підхід є ядром Концепції сталого розвитку, схваленої Конференцією.

В контексті сказаного, значну увагу слід приділити питанню визначення місця та ролі лісового господарства в регіональній системі та визначення шляхів розвитку лісового господарства в умовах сталого розвитку.

За даними Головного управління Держкомзему у Чернігівській області станом на 01.01.2013 року загальна площа земель лісогосподарського призначення Чернігівщини становить 739,4 тис. гектарів. З них вкрита лісовою

рослинністю – 660,9 тис. гектарів, що складає 89,4% від загальної площі. Лісистість області сягає 23,2%.

Відсоток площ, вкритих лісом, у різних районах не однаковий. Основні лісові масиви зосереджені в північних та центральних районах області. Так, в північних районах лісистість становить від 20% до 45% від загальної площі району, в південних – лише 8% - 20%. Дана нерівномірність розподілу призводить до зниження економічної та екологічної стійкості окремих територій області.

Лісогосподарською діяльністю у 2012 році в області займалися 60 підприємств, котрими було вироблено продукції, робіт та послуг лісового господарства на суму 379,9 млн. грн., що на 5,8% більше ніж у 2011 році та на 52,2% більше, ніж у 2010 році.

За обсягами продукції, робіт та послуг Чернігівська область, серед регіонів України, поступається лише Житомирській (864,7 млн. грн.), Рівненській (575,8 млн. грн.), Київській (429,1 млн. грн.) та Сумській (386,2 млн. грн.).

З метою ефективної лісогосподарської діяльності підприємствами області проводиться заготівля деревини. Оскільки, проведення планових рубок є одним із найважливіших заходів, спрямованих на формування високопродуктивних насаджень та підтриманню природної стійкості деревостанів, лісогосподарськими підприємствами вирубуються стиглі деревостани, проводиться зруб та збирання дерев, уражених та пошкоджених хворобами, шкідниками (санітарні рубки). В основу всіх видів рубок покладено принцип безперервного та раціонального використання лісових ресурсів, що сприятиме збереженню біорізноманіття лісів.

Отже, ліси становлять вагомий природно-ресурсний потенціал для ефективного розвитку регіону, що зумовлює сталий розвиток, а також стабільні трудові відносини в лісовому секторі економіки регіону.

В цілому промислове зростання лісового комплексу області з врахуванням основних засад сталого розвитку вбачається в:

- створення передумов для залучення фінансових інвестицій у розвиток лісового господарства в регіоні;
- врахування у процесі лісогосподарської діяльності соціальних інтересів працівників лісового господарства та місцевого населення;
- технологічне оновлення та модернізацію діючих технологій з орієнтуванням на ефективну конкурентоспроможність на світовому та вітчизняному ринку;
- комплексне використання та збереження лісових ресурсів.

Як бачимо, на сьогоднішньому етапі основою розвитку лісового господарства є оптимальне збалансування сировинної, екологічної, соціальної

функції лісів, для збільшення прибутковості лісового господарства на умовах сталого розвитку.

Реалізація вище зазначених можливостей потребує розробки відповідної державної та регіональної політики. А саме:

- удосконалення механізму державного управління лісовим господарством та перехід на стимулюючу систему оподаткування;
- стимулювання зайнятості населення шляхом зменшення розміру податку працедавця, надання бюджетних дотацій на створення нових робочих місць у напрямках необхідних для ефективного розвитку регіону;
- підтримки з боку держави лісгосподарських підприємств шляхом стимулювання інноваційної діяльності.